

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ

ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΠ

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΗΠΕΙΡΟΥ

1η Αξιολόγηση Εφαρμογής του ΕΠ Ήπειρος 2014-2020
Αρ.Σύμβασης: 1944

Επιτελική Σύνοψη & Σύνοψη για τους Πολίτες

Επιτελική Σύνοψη

Η πρόοδος υλοποίησης του ΕΠ με βάση τα χρηματοδοτικά στοιχεία εφαρμογής του έως τις 30/4/2018, συνοψίζεται στα ακόλουθα:

- Επί συνολικού προϋπολογισμού ύψους 337.076.281€ του ΕΠ Περιφέρειας Ηπείρου, η ενεργοποίησή του (συνολική δημόσια δαπάνη έργων/συνολικός προϋπολογισμός ΔΔ) ανέρχεται σε ποσοστό 59% που θεωρείται ικανοποιητικό (υψηλό) στο χρονικό σημείο υλοποίησης του ΕΠ.
- Οι νομικές δεσμεύσεις του ΕΠ ανέρχονται σε 101.781.765,29€ (ποσοστό 30% του συνολικού προϋπολογισμού δημόσιας δαπάνης) και το ποσό αυτό αντιστοιχεί περίπου στο μισό του συνόλου των ενταγμένων έργων. Ο βαθμός συμβασιοποίησης του Προγράμματος θεωρείται μέτριος.
- Οι πληρωμές ανέρχονται σε 46.480.899€ (ποσοστό 14%). Το ποσοστό αυτό επίσης κινείται σε μέτριο επίπεδο που παραδοσιακά συμβαίνει στα πολυετή Προγράμματα με πολύπλοκες διαδικασίες και πολλά επίπεδα εμπλεκόμενων φορέων.

Η πορεία υλοποίησης του ΕΠ Περιφέρειας Ηπείρου κρίνεται ικανοποιητική τόσο σε όρους εκτέλεσης των έργων όσο και εφαρμογής της αναπτυξιακής πολιτικής και των στόχων του προγράμματος και δίνει αποτελέσματα στα σημαντικά αναπτυξιακά προβλήματα που αντιμετωπίζει η περιφέρεια συνολικά, αλλά και οι παραγωγικοί φορείς, οι εργαζόμενοι και οι άνεργοι. Το ΕΠ Περιφέρειας Ηπείρου παρουσίασε σημαντική πρόοδο παρά τις προκλήσεις που κλήθηκε να αντιμετωπίσει. Τα περισσότερα θέματα που εμπόδιζαν την εφαρμογή του έχουν πλέον αντιμετωπιστεί, ωστόσο δημιουργήσαν καθυστερήσεις οι οποίες διαμόρφωσαν μια ανισομερή πορεία υλοποίησης μεταξύ των αξόνων προτεραιότητας του προγράμματος.

Παρατηρούνται διαφοροποιήσεις από άξονα σε άξονα, με δύο άξονες τον ΑΠ1 και τον ΑΠ3 να έχουν προχωρήσει σε μικρό βαθμό, λόγω καθυστερήσεων κατά την ενεργοποίησή τους και αντιθέτως τον ΑΠ2, ΑΠ 4 και τον ΑΠ7 να έχουν υψηλή ενεργοποίηση αλλά χαμηλές πληρωμές έργων.

ΑΠ1 ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΜΕ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΤΠΕ

Η ενεργοποίηση του ΑΠ1 επηρεάστηκε από πολλούς παράγοντες όπως το πολύπλοκο θεσμικό πλαίσιο των κρατικών ενισχύσεων και η καθυστέρηση ορισμού ΕΦΔ, η μη ύπαρξη πρότυπων προσκλήσεων και τυποποιημένων εντύπων (γεγονός που οδήγησε στην μεγάλη καθυστέρηση σύνταξης και έγκρισης των προσκλήσεων) και η αδυναμία έγκαιρης λειτουργικότητας του ΠΣΚΕ. Με την αντιμετώπιση των παραπάνω θεμάτων και την εκπλήρωση των σχετικών αιρεσιμοτήτων έχει ήδη ξεκινήσει η ενεργοποίηση του Άξονα μέσω της έκδοσης σχετικών προσκλήσεων και την ένταξη του έργου που αφορά τη συμμετοχή της Περιφέρειας στο ΤΕΠΙΧ II. Το χρηματοδοτικό αυτό εργαλείο θα τονώσει το ενδιαφέρον των επιχειρήσεων για την υποβολή αιτήσεων και τη λήψη ενίσχυσης στο πλαίσιο των προκλήσεων που θα εκδοθούν.

Στο πλαίσιο αυτό αναμένεται επιτάχυνση της ενεργοποίησης του Άξονα.

ΑΠ2 ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΑΕΙΦΟΡΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Ο Άξονας χαρακτηρίζεται από υψηλό ποσοστό ενεργοποίησης, αλλά μέτριο ποσοστό απορρόφησης πόρων. Η εικόνα οφείλεται στις μεγάλες εκπτώσεις (50%-60%) επί του προϋπολογισμού των έργων που δημοπρατούνται που σε συσχέτιση με το αρχικά καθορισμένο ποσοστό υπερδέσμευσης των προσκλήσεων (120%) συμβάλουν στην καθυστέρηση ενεργοποίησης, γεγονός το οποίο δημιουργεί καθυστερήσεις στην απορρόφηση των πόρων. Γενικά, η υλοποίηση του Άξονα είναι ομαλή και εκτιμάται ότι θα υπάρχει επιτάχυνση καθώς έχουν αντιμετωπιστεί αρκετοί λόγοι οι οποίοι δέσμευαν την εφαρμογή του, όπως η εκπόνηση και έγκριση των Στρατηγικών Ολοκληρωμένων Εδαφικών Επενδύσεων (ΟΕΕ), η Στρατηγική Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης του Δήμου Ιωαννιτών (εγκρίθηκε με την 1197/11-7-2017 Απόφαση) και η Στρατηγική για την Πολιτιστική Διαδρομή στα Αρχαία Θέατρα της Ηπείρου(εγκρίθηκε με την 91/3-3-2017 Απόφαση).

ΑΠ3 ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ

Χαρακτηριστικό του ΑΠ3 αποτελεί το γεγονός ότι δεν υπάρχουν πληρωμές σε καμία ΕπΠρ. Βασικό λόγο καθυστέρησης αποτέλεσε η έλλειψη ωριμότητας για την έκδοση προσκλήσεων. Επιπλέον παράγοντας καθυστέρησης είναι η απαίτηση για απαλλοτριώσεις ως προπαρασκευαστική ενέργεια για την δημοπράτηση έργων, διαδικασία η οποία είναι εξαιρετικά χρονοβόρα.

Από τη μέχρι τώρα πορεία υλοποίησης του Άξονα, δεν προβλέπεται να υλοποιηθούν οι δράσεις των ΕπΠρ 7α και 7ε. Εκτιμάται ότι η αναπροσαρμογή του π/υ και η τροποποίηση των δράσεων στο πλαίσιο του ΑΠ, θα ενισχύσει την ενεργοποίηση του ΑΠ.

ΑΠ4 ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ, ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ

Οι εντάξεις έργων του Άξονα είναι *υψηλές* και ο βαθμός συμβασιοποίησης και απορρόφησης είναι επίσης υψηλός. Στον ΑΠ 4, καθώς δεν υπάρχουν λόγοι που επηρεάζουν την εφαρμογή του κι η γενικότερη υλοποίησή του είναι ικανοποιητική, αναμένεται επίτευξη των δεικτών.

Παρατηρούνται δυσκολίες κατά τη μέτρηση των δεικτών εκροής, οι οποίες προτείνεται να αντιμετωπιστούν με την προσθήκη νέων δεικτών, με σαφή προσδιορισμό στη διατύπωσή τους.

ΑΠ5 ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΝΤΑΞΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΔΙΑΚΡΙΣΕΩΝ

Ο ΑΠ 5 υλοποιείται ομαλά και εκτιμάται ότι οι δείκτες που έχουν ενεργοποιηθεί θα επιτευχθούν πλήρως και σε κάποιες περιπτώσεις αναμένεται να ξεπεραστεί η τιμή στόχου για το 2023. Ωστόσο παραμένουν ζητήματα που επηρεάζουν την πορεία υλοποίησής του και την επίτευξη των δεικτών. Συγκεκριμένα στις Επ.Πρ 8i και 8v (ΘΣ 8) δεν έχουν ενεργοποιηθεί οι δείκτες καθώς αφορούν δράσεις επιχειρηματικότητας η υλοποίηση των οποίων έχει καθυστερήσει. Για την επίτευξη των στόχων απαιτείται η έγκαιρη επίλυση των θεμάτων που επηρεάζουν την εφαρμογή της Επ.Πρ. Οι περιοριστικοί παράγοντες καθυστέρησης που αφορούν την εξειδίκευση των στρατηγικών ΤΑΠΤΟΚ καθώς και η διαβούλευση με την ΕΕ για τον τομέα υγείας δεν επιτρέπουν την ενεργοποίηση των δεικτών του ΕΣ 9.4.1 (Επ. Πρ 9iv) καθώς και των Επ.Πρ 9v και 9iv.

ΑΠ6 και ΑΠ7 ΤΕΧΝΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ

Οι Άξονες της Τεχνικής Βοήθειας υλοποιούνται ομαλά.

ΠΛΑΙΣΙΟ ΕΠΙΔΟΣΗΣ

Λόγω διάφορων καθυστερήσεων από την αρχή της προγραμματικής περιόδου, οι περισσότερες από τις οποίες από τις αρχές του 2018 έχουν αρθεί, η εικόνα που διαμορφώνεται ως προς το Π.Ε. δεν αντιστοιχεί σε πλήρη επίτευξη των οροσήμων για το 2018.

Σχετικά με την επίτευξη των οροσήμων για το 2018, ενδεχομένως να υπάρξει αστοχία στους οικονομικούς δείκτες του ΑΠ1 και ΑΠ3.

Η εκτίμηση της επίτευξης των στόχων για το 2023 μόνο κατά προσέγγιση μπορεί να πραγματοποιηθεί στην παρούσα φάση υλοποίησης του ΕΠ λαμβάνοντας υπόψη τον προγραμματισμό εντάξεων, συμβασιοποιήσεων και πληρωμών μέχρι το 2019. Σε κάθε περίπτωση, εάν οι προβλέψεις δεν υλοποιηθούν επηρεάζεται ανάλογα η επίτευξη ή μη των τελικών στόχων του Π.Ε. για το 2023.

Σύμφωνα με την εικόνα που έχει διαμορφωθεί μέχρι τις 30/4/2018 και τις προβλέψεις, αναμένεται επίτευξη των τελικών στόχων του Π.Ε. στο σύνολο των Αξόνων Προτεραιότητας.

Προτάσεις που αφορούν τη στόχευση του Π.Ε. και την τροποποίηση δεικτών καταγράφονται αναλυτικά στην Ενότητα της Αναθεώρησης.

Από την ανάλυση της πορείας υλοποίησης του Π.Ε., δίνοντας έμφαση στην επιτευξιμότητα του οροσήμου του 2018 προτείνονται κάποιες τροποποιήσεις με σκοπό τη διόρθωση εκτιμήσεων που βασίστηκαν στην προηγούμενη προγραμματική περίοδο και την απόπειρα βέλτιστης κατανομής των πόρων.

ΔΡΑΣΕΙΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

Τα σημαντικότερα συμπεράσματα όπως προέκυψαν από την πρωτογενή έρευνα για την αξιολόγηση των δράσεων πληροφόρησης και επικοινωνίας σε δικαιούχους/δυν. δικαιούχους του ΕΠ και στο ευρύ κοινό αφορούν τις περιοχές όπου μπορεί να γίνει βελτίωση. Αυτές είναι η:

- Αύξηση της επισκεψιμότητας της ιστοσελίδας www.reproe.gr.
- Βελτίωση εξοικείωσης με συγχρηματοδοτούμενα έργα.
- Βελτίωση πληροφόρησης σχετικά με τις δυνατότητες που παρέχει το ΕΣΠΑ για προσωπική ωφέλεια του κοινού.
- Βελτίωση προβολής ενημερωτικών καμπανιών, αύξηση συμμετοχής σε εκδηλώσεις.

Λαμβάνοντας υπόψη το προφίλ των συμμετεχόντων κατά την 1^η Αξιολόγηση Εφαρμογής του ΕΠ Ήπειρος 2014-2020 προκύπτει ότι η επικοινωνία του Προγράμματος απευθύνεται σε ένα κοινό εξοικειωμένο με νέες τεχνολογίες (διαδίκτυο). Επιπλέον των παραπάνω

προτείνεται να δοθεί έμφαση στη διαδικτυακή επικοινωνία και συγκριμένα στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και σε διακίνηση Newsletter.

Από τη συνοπτική εικόνα του προγράμματος και δεδομένου ότι το ΕΠ της Περιφέρειας Ηπείρου 2014-2020 βρίσκεται σε μια κρίσιμη στιγμή υλοποίησης, προκύπτει ότι κάποια από τα θέματα που επηρεάζουν την υλοποίησή του θα μπορούσαν να αρθούν με τις προτάσεις της Αναθεώρησης.

Σύνοψη για τους Πολίτες

Η πρόοδος υλοποίησης του ΕΠ με βάση τα χρηματοδοτικά στοιχεία εφαρμογής του έως τις 30/4/2018, συνοψίζεται στα ακόλουθα:

- Επί συνολικού προϋπολογισμού ύψους 337.076.281€ του ΕΠ Περιφέρειας Ηπείρου, η ενεργοποίησή ανέρχεται σε ποσοστό 59%.
- Η πορεία υλοποίησης του ΕΠ Περιφέρειας Ηπείρου κρίνεται ικανοποιητική τόσο σε όρους εκτέλεσης των έργων όσο και εφαρμογής της αναπτυξιακής πολιτικής και των στόχων του προγράμματος και δίνει αποτελέσματα στα σημαντικά αναπτυξιακά προβλήματα που αντιμετωπίζει η περιφέρεια συνολικά, αλλά και οι παραγωγικοί φορείς, οι εργαζόμενοι και οι άνεργοι. Το ΕΠ Περιφέρειας Ηπείρου παρουσίασε σημαντική πρόοδο παρά τις προκλήσεις που κλήθηκε να αντιμετωπίσει. Τα περισσότερα θέματα που εμπόδιζαν την εφαρμογή του έχουν πλέον αντιμετωπιστεί, ωστόσο δημιούργησαν καθυστερήσεις οι οποίες διαμόρφωσαν μια ανισομερή πορεία υλοποίησης μεταξύ των αξόνων προτεραιότητας του προγράμματος.
- Παρατηρούνται διαφοροποιήσεις από άξονα σε άξονα, με δύο άξονες τον **ΑΠ1 (ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΜΕ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΤΠΕ)** και τον **ΑΠ3 (ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ)** να έχουν προχωρήσει σε μικρό βαθμό, λόγω καθυστερήσεων κατά την ενεργοποίησή τους. Αντιθέτως οι **ΑΠ2 (ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΑΕΙΦΟΡΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ)**, **ΑΠ 4 (ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ, ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ)** και ο **ΑΠ7 (ΤΕΧΝΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ)** έχουν υψηλή ενεργοποίηση αλλά χαμηλές πληρωμές έργων.
- Η εκτίμηση της επίτευξης των στόχων για το 2023 μόνο κατά προσέγγιση μπορεί να πραγματοποιηθεί στην παρούσα φάση υλοποίησης του ΕΠ λαμβάνοντας υπόψη τον προγραμματισμό εντάξεων, συμβασιοποιήσεων και πληρωμών μέχρι το 2019. Σε κάθε περίπτωση, εάν οι προβλέψεις δεν υλοποιηθούν επηρεάζεται ανάλογα η επίτευξη ή μη των τελικών στόχων του Π.Ε. για το 2023. Από την ανάλυση της πορείας υλοποίησης του προγράμματος, προτείνονται κάποιες τροποποιήσεις με σκοπό την καλύτερη κατανομή των πόρων